

Asia: LVM/891/03/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys

Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistettäisiin uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Samalla nykyinen Liikennevirasto vaihtaisi nimensä Väylävirastoksi. Osa Liikenneviraston nykyisistä tehtävistä jäisi Väyläviraston tehtäväksi. Samassa yhteydessä Liikenneviraston nykyiset liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut (tie- rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) muutettaisiin osakeyhtiöksi ja tehtävät siirrettäisiin perustettavaan valtion erityistehtäväyhtiöön. Keskuskauppakamari on ottanut kantaa yhtiöittämiseen erillisellä lausunnolla 30.1.2018.

Keskuskauppakamari on kuullut lausuntoon kauppakamareja ja Keskuskauppakamarin liikennevaliokuntaa ja sähköisen liiketoiminnan valiokuntaa.

Valmisteilla oleva liikenteen virastojen yhdistäminen voi tehostaa hallintoa. Kun kuitenkin virastojen toiminta rahoitetaan pitkälti asiakasmaksuilla, niin vaikutusarvioiden pitäisi olla selvästi tarkempia ja sisältää kuvaukset ainakin siitä, miten uusi hallintomalli vaikuttaa (nykymalliin verrattuna) eri toimijoihin, asiointiin ja yhteydenpitoon. Vaikutusarvioissa pitäisi myös käsitellä sitä, mitä kustannuksia muutoksista aiheutuu (esimerkiksi tietojärjestelmäkustannuksista ei ole arviota) ja miten muutos näkyy yrityksille ja valtionyhtiöille osoitettavien viranomaismaksujen maksutasoissa.

Keskuskauppakamari pitää hyvänä, että virastojen yhdistymisen aikataulua myöhennettiin ja, että kaikki liikenteen hallinnon isot muutokset eivät toteudu samanaikaisesti.

Yleisperustelut

Keskuskauppakamarin mielestä on tärkeää, että yhdistämisellä saadut kustannussäästöt näkyvät yritysten ja valtionyhtiöiden maksutasoissa, eivät vain uusina viranomaistehtävinä. Viranomaismaksut kuten esimerkiksi lentoliikenteen valvontamaksut siirtyvät asiakkaiden maksettavaksi ja nostavat yritysten logistisia tai muita kustannuksia. Keskuskauppakamari korostaa, että toimintokohtaisesti perittävien maksujen (esim. lentoliikenteen ja postialan valvontamaksut, telealan tietoyhteiskunta, taajuus- ja numerointimaksut) pitäisi alentua. Maksujen kustannustehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja yritysvaikutuksia on ehdottomasti syytä seurata nykyistä tarkemmin.

Elinkeinolupa-asiat (taksilupa, henkilöliikennelupa, tavaraliikennelupa) siirtyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista Liikenteen turvallisuusvirastoon jo tänä vuonna ja virastouudistuksen myötä uuteen perustettavaan Liikenne- ja viestintävirastoon, Traficomiin ensi vuoden alusta. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että liikenneyrittäjien lupaprosessi säilyy muutoksista huolimatta mahdollisimman sujuvina. Luvan hinta ei saa myöskään muodostua markkinoillepääsyn esteeksi.

Keskuskauppakamarin mukaan Liikenne- ja viestintävirastoa, Traficomia, koskevissa tehtäväkuvauksissa on huomioitu melko hyvin asiakastarpeet. Yrityksille on tärkeää, että erityisalojen (eri liikennemuodot, teletoiminta, postiala) asiantuntemus ja toimialatuntemus säilytetään. Hyvää on myös, että kyberturvallisuuskeskuksen asema säilyy uudistuksessa.

Liikenne- ja viestintäviraston lisäksi esityksessä on kuvattu Väyläviraston roolia. Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että myös Liikennevirastolla (virastouudistuksen jälkeen Väylävirasto) on merkittävä rooli asiakastarpeiden huomioimisessa muun muassa väylärahoituksen kohdentamisessa. Liikennevirasto on tehnyt tiivistä ja toimivaa yhteistyötä verkon käyttäjien ja elinkeinoelämän järjestöjen kanssa liikenneverkon toimivuuden, viennin toimintaedellytysten ja työvoiman liikkuvuuden parantamiseksi. Myös ammattiautoilijoiden tyytyväisyyden kartoittaminen on tärkeä osa asiakastarpeiden kartoittamista ja sitä olisi syytä jatkaa osana viraston selvitystoimintaa. Keskuskauppakamari kannattaa myös kilpailukykyäkökulmien ottamista osaksi hankearviointityötä.

Yksityiskohtaiset perustelut

Väylävirasto tekee yhteistyötä alueiden kanssa tulevien maakuntien liikennejärjestelmätyössä ja virastolla on arvokasta tietoa alueiden ja elinkeinoelämän tarpeista. Keskuskauppakamari pitää siksi tärkeänä, että virasto voi olla mukana valtakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä muutenkin kuin teknisesti. Tämä varmistaa myös yhteyden alueellisen ja maakunnallisen suunnittelun välillä. Keskuskauppakamarin mukaan viraston asiantuntemus hyödyttää koko liikennejärjestelmää eikä merkitystä poista se, että liikennejärjestelmä uudistuu digitalisaation ja päästövähennystavoitteiden myötä. Keskuskauppakamari esittää, että Väyläviraston asemaa ja tehtäviä koskevassa 1.luvun toista pykälää (2 §) muutetaan tältä osin. Toisessa pykälässä mainitaan myös Väyläviraston rooli kaavoitukseen liittyen. Tätä kohtaa on kuitenkin syytä selventää ottaen huomioon tulevien maakuntien ja kuntien tehtävät.

Lakiehdotukset

Ks. yksityiskohtaiset perustelut, Keskuskauppakamarin muutosehdotukset liittyen Väyläviraston aseman vahvistamiseen valtakunnallisessa liikennejärjestelmätyössä sekä täsmennysten tarve liittyen eri toimijoiden vastuisiin maankäytössä (2 §).

Saario Kaisa
Keskuskauppakamari